

แนวทางแก้ปัญหาภาระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฟื้นฟู

ผู้ว่าการ ธปท. ได้ขอสรุปจากการหารือกับคณะกรรมการ ธปท. เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2554 และนำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2554 เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหานี้ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฟื้นฟู สารสำคัญมีดังนี้

ประการแรก ภาระหนี้กองทุนฟื้นฟูเกิดจากการรับประกันผู้ฝากเงินและการฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน ตามมติของคณะรัฐมนตรีในช่วงปี 2540-41 ซึ่งมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพและความเชื่อมั่นของประชาชนในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน

ประการที่สอง กองทุนฟื้นฟูเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจาก ธปท. เป็นกลไกของภาครัฐที่มีหน้าที่ช่วยเหลือระบบสถาบันการเงิน คณะกรรมการจัดการกองทุนจึงมีผู้ว่าการ ธปท. และ ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานและรองประธานโดยตำแหน่ง สะท้อนการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันของภาครัฐ ดังนั้น หนี้กองทุนฟื้นฟูจึงเป็นภาระหนี้สาธารณะที่ภาครัฐต้องเข้ามาดูแล และไม่ใชภาระเฉพาะของ ธปท.

ประการที่สาม ความพยายามแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาเป็นแนวทางที่ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักสากล กล่าวคือ ภาคการคลังรับภาระการแก้ไขปัญหา (fiscalization) โดยในปี 2541 และ 2545 รัฐบาลได้ออกกฎหมาย 2 ฉบับ เพื่อออกพันธบัตรกู้เงินมาชดใช้ความเสียหาย ยอดหนี้คงค้างปัจจุบันมีรวมกัน 1.14 ล้าน ล้านบาท ซึ่งแม้จะเป็นจำนวนเงินที่มาก แต่ภาระสุทธิทางการคลังที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาระบบสถาบันการเงินในต่างประเทศก็อยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยบางประเทศ เช่น อินโดนีเซีย สูงเกินกว่าร้อยละ 50 ของ GDP (ของไทยประมาณร้อยละ 35 ของ GDP)

ประการที่สี่ ธนาคารกลางไม่สามารถรับภาระหนี้ดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่มีอำนาจเก็บภาษี และที่สำคัญ หากธนาคารกลางพิมพ์เงินออกมาใช้หนี้ (monetization) จะเป็นการผิดวินัยทางการเงิน กระทบต่อความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่หลักของธนาคารกลาง และส่งผลเสียหายต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศในภาพรวม

ประการที่ห้า การนำส่งกำไรของ ธปท. เพื่อชำระหนี้ดังกล่าวเป็นการดำเนินการปกติทั่วไปที่หน่วยงานของรัฐต้องนำส่งกำไรต่อรัฐอยู่แล้ว เพียงแต่ระบุวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินนำส่งนั้นให้ชัดเจน และไม่ถือเป็นการพิมพ์เงินออกมาใช้หนี้

สำหรับแนวทางอื่นที่เป็นไปได้ คือ (1) การโอนสินทรัพย์คงเหลือภายหลังการปิดกองทุนฟื้นฟูให้กระทรวงการคลังเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว (2) ปรับวิธีบันทึกบัญชีของทุนสำรองเงินตราในการรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนเพื่อลดข้อจำกัดทางบัญชี ซึ่งจะเอื้อต่อการมีเงินนำส่งกำไรเพื่อชำระหนี้ได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรทำความเข้าใจกับสาธารณชนและควรกำหนดระดับขั้นต่ำของบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตราที่ต้องมีเหลือไว้ เพื่อให้ทุนสำรองเงินตรายังคงมีเสถียรภาพ